Stuk **159** (2004-2005) – Nr. 3

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

15 januari 2007

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Jan Penris en Rob Verreycken, mevrouw Monique Moens en de heren Christian Verougstraete en Erik Tack –

houdende wijziging en aanvulling van het decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid met een hoofdstuk VIII houdende het verbieden van het dragen van gelaatsverhullende gewaden, doorgaans aangeduid als 'boerka'

VERSLAG

namens de Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen uitgebracht door mevrouw Michèle Hostekint

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jan Penris.

Vaste leden:

mevrouw Monique Moens, de heren Jan Penris, Erik Tack, Wim Van Dijck, Christian Verougstraete;

de dames Cathy Berx, Hilde Crevits, de heer Tom Dehaene, mevrouw Veerle Heeren;

de dames Else De Wachter, Caroline Gennez, Michèle Hostekint;

de heer Sven Gatz, mevrouw Dominique Guns, de heer Hugo Philtjens.

Plaatsvervangers:

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Felix Strackx, Roland Van Goethem, Jurgen Verstrepen, John Vrancken;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, mevrouw Monica Van Kerrebroeck, de heer Johan Verstreken;

de heren Dirk De Cock, Marcel Logist, Chokri Mahassine;

de heer Marc Cordeel, de dames Hilde Eeckhout, Laurence Libert.

Toegevoegde leden:

mevrouw Mieke Vogels;

de heer Bart De Wever.

Zie:
159 (2004-2005)
– Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Advies Raad van State

INHOUD

Blz.

I. Toelichting namens de indieners 4

II. Bespreking 5

II.1. Bespreking op 3 maart 2005 5

II.2. Bespreking op 17 maart 2005 8

II.3. Bespreking op 14 december 2006 8

III. Intrekking van het voorstel door de indieners 9

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen behandelde op 3 en 17 maart 2005 en op 14 december 2006 het voorstel van decreet van de heren Jan Penris en Rob Verreycken, mevrouw Monique Moens en de heren Christian Verougstraete en Erik Tack houdende wijziging en aanvulling van het decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid met een hoofdstuk VIII houdende het verbieden van het dragen van gelaatsverhullende gewaden, doorgaans aangeduid als 'boerka'.

Op 17 maart 2005 besliste de commissie op voorstel van de heer Jan Penris om de voorzitter van het parlement te verzoeken conform artikel 64 van het Reglement een advies te vragen aan de Raad van State.

I. TOELICHTING NAMENS DE INDIENERS

De heer *Rob Verreycken* wijst erop dat er al enige tijd aandacht is voor het opduiken van het verschijnsel 'boerka'. De aanwezigheid van grote groepen vreemdelingen in onze samenleving, die de islamitische godsdienst belijden, leidt ook tot "bepaalde uitwassen in ons straatbeeld". Een daarvan is het dragen van een 'boerka', een "gelaatsverhullend gewaad waardoor de betrokkene de buitenwereld enkel nog kan waarnemen door een kijkrooster". Het dragen van dat kledingstuk wordt wel degelijk gesignaleerd in Limburg, in Brussel en in delen van Antwerpen.

Het dragen van een boerka vinden de indieners van het voorstel om diverse redenen onaanvaardbaar. Spreker noemt het "een mensonterend kledingstuk", omdat het de draagster hindert in haar fysieke vrijheid. Bovendien is het een symbool van islamitisch extremisme en fundamentalisme. Het is geen toeval dat de boerka met geweld werd opgelegd in Afganistan door het terroristische taliban-regime. Daarom vinden de indieners dat onze samenleving zonder enige discussie het verschijnsel moet afwijzen.

In tweede instantie zien de indieners nog een aantal andere bezwaren. Zo zijn er volgens hen ook evidente veiligheidsrisico's: "Wat als de persoon onder de boerka een geweer draagt?". Maar die opmerking is ondergeschikt aan de principiële afwijzing.

Men zou verwachten dat er een evidente consensus zou bestaan, zowel bij autochtonen als bij allochtonen, om de boerka ontoelaatbaar te vinden, aldus de indieners. De heer Verreycken vindt het dan ook eigenaardig dat sommigen in ons land "onder druk van het politiek correcte denken" dergelijke uitwassen van de islam lijdzaam ondergaan, onder het mom van wat hij "een verkeerd begrepen diversiteit" noemt. Zo refereert spreker aan een uitspraak van de sp.a-burgemeester van Gent die de boerka geen probleem noemde. Ook de voorzitter van de sp.a heeft volgens de heer Verreycken gepoogd de zaak in het belachelijke te trekken door zich af te vragen of men dan ook niet carnavalskledij moest gaan verbieden. Spreker verzet zich tegen opvattingen die al te vlug bepaalde meningen als racistisch bestempelen.

In de lijn van die maatschappelijke consensus heeft de Vlaamse minister van Inburgering het initiatief genomen om een modelreglement op te stellen waarmee de gemeentelijke overheden het dragen van de boerka kunnen verbieden. Volgens de heer Verreycken geeft de minister daarmee een verkeerd signaal. Hij vindt het niet goed dat de verantwoordelijkheid voor het verbieden van de boerka integraal bij de gemeenten wordt gelegd. Hij haalt het voorbeeld aan van Antwerpen waar de politie de richtlijn meekreeg om een draagster van een boerka niet te verbaliseren, maar haar uit te nodigen tot een gesprek met de dienst Diversiteit. Spreker noemt dat een flagrant onwettige politierichtlijn. Het strafrecht vereist immers dat een politieman verbaliseert als hij iets onwettigs vaststelt.

De verantwoordelijkheid voor het verbieden bij de burgemeesters of de gemeenten leggen, is volgens de indieners ook onwenselijk om veiligheidsredenen. Zelfs in ons land halen zij gevallen aan van doodsbedreigingen aan tegenstanders van de boerka. Na de moord in Nederland op cineast Theo Van Gogh, acht de heer Verreycken het niet onrealistisch dat sommige gemeentelijke overheden geen verbod zullen durven uitvaardigen "uit schrik voor tumult en bedreigingen". Daarom vindt hij het beter dat de Vlaamse overheid zelf het initiatief daartoe neemt.

Volgens de heer Verreycken heeft de Vlaamse overheid daartoe wel degelijk de bevoegdheid. Het dragen van een boerka is immers zonder twijfel in strijd met de doelstellingen van het Vlaamse inburgeringsbeleid. Vlaanderen heeft wel degelijk een bevoegdheid met

betrekking tot inburgering verworven door de staatshervormingen[1] die tot de persoonsgebonden materies rekent: "het beleid inzake onthaal en integratie van vreemdelingen". Het Vlaams Parlement heeft dat beleid geconcretiseerd met het inburgeringsdecreet. Vlaanderen heeft, volgens spreker dan ook de strafrechtelijke bevoegdheid om binnen die bevoegdheden bepaalde handelingen strafbaar te stellen.

De indieners menen dan ook dat Vlaanderen een verbod moet uitvaardigen op het dragen van een boerka en op het opleggen van het dragen van een boerka aan anderen. De indieners maken wel uitzondering voor van oudsher aanvaarde gebruiken zoals het dragen van gelaatsverhullende gewaden en maskers op toneel en bij carnavalsfeesten. Het overtreden van het verbod moet strafbaar worden gesteld. In het voorstel worden straffen geput uit het Strafwetboek, zodat geen voorafgaand akkoord van de federale overheid vereist is, aldus de heer Verreycken.

II. BESPREKING

II.1. Bespreking op 3 maart 2005

Mevrouw *Dominique Guns* gaat er niet mee akkoord dat een boerkaverbod behoort tot de bevoegdheden van de Vlaamse overheid. Een dergelijk verbod valt onder de politiereglementering en de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen geeft Vlaanderen daartoe geen bevoegdheid.

Mevrouw *Cathy Berx* acht het nuttig de bevoegdheidskwestie eerst uit te klaren vooraleer de grond van het voorstel te bespreken. In die bevoegdheidskwestie kan niet zo eenduidig worden getrancheerd. Spreekster vraagt of de minister daarover al advies heeft ingewonnen. Het is niet omdat er een strafsanctie wordt verbonden aan het verbod, dat de Vlaamse Gemeenschap haar bevoegdheden zou te buiten gaan. Als er een materieel aanknopingspunt is met een Vlaamse bevoegdheid, dan kan daaraan een strafsanctie worden verbonden.

De heer *Rob Verreycken* zegt dat het inburgeringsdecreet het aanknopingspunt is.

De heer *Marino Keulen*, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering deelt mee dat zijn diensten van oordeel zijn dat een algemeen politioneel verbod zoals in het voorstel federale materie is. Naar aanleiding van een vraag van burgemeester Jan Creemers van Maaseik heeft de minister nagegaan of en hoe het dragen van een boerka kan verboden worden. Er blijkt al regelgeving rond te bestaan. Zo is er een federale omzendbrief van 1993 die heel duidelijk zegt dat mensen in het openbaar 'identificeerbaar' moeten zijn. De burgemeester is verantwoordelijk voor het garanderen van de openbare orde en rust op het grondgebied van zijn gemeente. Het dragen van een boerka kan geregeld worden met een politiereglement. De minister heeft een modelreglement opgesteld voor burgemeesters die een verbod willen laten instellen. Ondertussen hebben de gemeenten Maaseik en Lebbeke dat modelreglement overgenomen. Antwerpen, Gent en Sint-Truiden hebben varianten op dat reglement ontwikkeld, zoals dat door de lokale autonomie kan. Dat iedereen die zich op de openbare weg bevindt, identificeerbaar moet zijn, heeft te maken met de ordehandhaving.

Overigens mag de boerka, volgens de minister, niet gezien worden als een geloofszaak van de islam. De Moslimexecutieve was de eerste om te verklaren dat de boerka niets met hun geloof te maken heeft. Het is de traditionele klederdracht uit bepaalde delen van het Midden-Oosten, Afganistan en Pakistan. De uitvaardiging van een boerkaverbod is dus geen discriminatie van een bepaalde geloofsovertuiging. Aangezien het geen algemeen probleem is maar het zich slechts voordoet in bepaalde gemeenten, kan een verbod beter plaatselijk geregeld worden. Vandaar het aanbod van een modelreglement voor lokale toepassing. Het heeft de bedoeling de lokale overheden een model aan te bieden dat hen behoedt voor juridische fouten. Daarbij hanteert de minister de filosofie van een hogere overheid die veeleer optreedt als coach dan als voogd.

Volgens de minister heeft het boerkaverbod helemaal niets te maken met inburgering. Het inburgeringsbeleid heeft als doel inwijkelingen kansen te geven om actief deel te nemen aan onze samenleving. Vandaar de lessen Nederlands Tweede Taal, de cursussen Maatschappelijke Oriëntatie en loopbaanbegeleiding. Kledijvoorschriften passen niet in dat kader.

---

[1] Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 5, §1, II, 3°.

Mevrouw *Cathy Berx* vindt het ook verschrikkelijk dat, zoals in de toelichting van het voorstel staat beschreven, gezagsdragers met de dood werden bedreigd omdat zij zich hadden uitgesproken tegen de boerka. Maar zij herinnert aan recente voorvallen waarin eveneens iemand met de dood werd bedreigd omdat hij het waagde moslims te werk te stellen. Zij ondersteunt de minister in zijn reactie op die gebeurtenissen. Spreekster heeft namens CD&V als eerste een actuele vraag gesteld aan de minister om steun te vragen voor de gemeenten die effectieve maatregelen willen nemen tegen de boerka[2].

Volgens mevrouw Berx is het dragen van een boerka fundamenteel in strijd met onze rechten en vrijheden en ook met onze culturele normen en waarden. Onze cultuur is erop gebaseerd dat mensen met elkaar communiceren. Communicatie veronderstelt visueel contact, veronderstelt dat men de mimiek van de mensen kan waarnemen. Er is geen groter isolement denkbaar dan zich volledig, tot en met het gezicht, te omhullen. Integratie en participatie aan onze samenleving houdt mede in dat men zich toont. Als de Vlaamse overheid zoveel investeert in inburgeringsmaatregelen, dan kan men niet toestaan dat het meest eenvoudige middel tot communicatie, integratie en participatie – het zich tonen – wordt onmogelijk gemaakt.

Ook het argument van de veiligheid acht spreekster pertinent. Dat was trouwens de reden voor de door de minister genoemde omzendbrief van 1993. De veiligheid wordt bedreigd door het verschijnen van mensen die niet identificeerbaar zijn.

Maar mevrouw Berx vraagt om het probleem niet te overroepen. Zij heeft zelf in Antwerpen nog geen enkele boerka gezien in het straatbeeld. Ook in Maaseik blijkt het te gaan om slechts enkele sporadische gevallen. Spreekster meent dat het aantal vrouwen die een boerka dragen bijzonder gering is. Vooraleer nieuwe regels uit te vaardigen moet men eerst kijken naar de noodzakelijkheid ervan. Is het wel noodzakelijk om nu bovenop een reeds bestaande federale regel en bovenop gemeentelijke maatregelen, nog eens een decreet goed te keuren met een nagenoeg identieke inhoud? Ook moet de regelgever het evenredigheidsbeginsel in acht nemen. De middelen die men gebruikt, moeten in verhouding zijn tot het probleem dat men wil oplossen. Zelfs als zou blijken dat de bestaande gemeentelijke maatregelen onvoldoende zijn, kunnen nog andere stappen worden gezet alvorens te grijpen naar een decretaal verbod. Wel dringt mevrouw Berx aan op een effectieve handhaving van de bestaande regels.

Mevrouw Berx betwist de uitspraak van de indieners van het voorstel dat de politie in Antwerpen de richtlijn kreeg om draagsters van een boerka niet te verbaliseren. De heer Verreycken zou als lid van de Antwerpse gemeenteraad beter moeten weten, aldus spreekster. De richtlijn houdt in dat een drager van een boerka eerst wordt aangesproken door de politie en op gesprek moet bij de dienst Diversiteit. Maar bij een tweede vaststelling moet er wel degelijk een proces-verbaal worden opgesteld. Het is niet zo uitzonderlijk in ons strafrechtsysteem dat in bepaalde omstandigheden eerst een waarschuwing wordt gegeven en pas bij een tweede feit proces-verbaal wordt opgesteld. En bovendien heeft de Antwerpse politie tot nog toe geen enkele keer gebruik moeten maken van die regel in het politiereglement. Mevrouw Berx besluit met de oproep “niet met een kanon op een mug te schieten”.

De heer *Sven Gatz* vindt het dragen van de boerka een mensonterend gebruik. De vraag is evenwel wat de overheid daarrond moet ondernemen. Wat de opportuniteit van een decreet betreft, vraagt de heer Gatz wie al een boerka op straat met eigen ogen heeft waargenomen. Hijzelf heeft er nog nooit een gezien, al komt hij dagelijks in Brusselse wijken bewoond door allochtonen. Maar hij gaat ermee akkoord dat elke boerka – al is er maar één – in onze straten er een te veel is. Spreker meent in die zin dat de minister goed gereageerd heeft door aan de gemeenten de mogelijkheid te bieden op een juridisch correcte manier het dragen van de boerka te verbieden. Er waren al vrij veel gemeenten die het strafbaar stelden dat men zich op straat begeeft op een manier waarop men niet kan geïdentificeerd worden. Op die overtreding staat meestal een administratieve geldboete. De minister heeft ervoor gezorgd dat ook de resterende gemeenten op die manier kunnen reageren als het probleem zich voordoet.

Juridisch benadrukt de heer Gatz dat het voorstel van decreet, zoals het is geformuleerd, niet tot de Vlaamse bevoegdheden behoort. De Vlaamse Gemeenschap is wel degelijk bevoegd om straffen te verbinden aan de naleving van decreten, maar er moet een duidelijk aanknopingspunt zijn met materiële bevoegdheden. Zoals het geformuleerd is in het voorstel van decreet

[2] *Hand.* Vl. Parl. 2004-05, 27/09/04, p. 28

is dat niet het geval. Het voorstel omvat een algemene politieverordening, die slechts op gemeentelijk of op federaal niveau kan ingevoerd worden. Volgens de heer Gatz zijn gemeenten daartoe momenteel het aangewezen niveau. De indieners van het voorstel van decreet proberen een bescheiden probleem op te kloppen tot probleem nummer een van onze steden; wat het niet is, aldus spreker.

Volgens mevrouw *Michèle Hostekint* wil Vlaams Belang alleen maar een bepaalde sfeer scheppen om de islam te stigmatiseren. De boerka is geen uiting van een geloof; het gaat slechts om een traditionele klederdracht. Het voorstel van decreet gaat volgens spreekster eigenlijk nergens over, want het dragen van de boerka is een 'non-probleem'. Er zijn uiterst weinig boerka's te zien in het straatbeeld en bovendien bestaat er een federale regeling. Mevrouw Hostekint vraagt zich af of het de indieners van het voorstel er net niet om te doen is het dragen van de boerka uit te lokken. Voor het overige ziet zij het probleem niet.

De heer *John Vrancken* reageert met de opmerking dat Vlaams Belang weer eens "in de verdomhoek wordt gezet" omdat de fractie het aandurft een voorstel van decreet in te dienen. Hij beaamt de uitspraak van de heer Gatz die stelt dat elke boerka er een te veel is. Dat moet niet geminimaliseerd worden. Het is niet omdat er zich nog maar enkele losstaande feiten hebben voorgedaan, dat er geen reglementering moet komen. Iedereen is het erover eens dat de boerka een uiting is van een verwerpelijke discriminatie, en daar gaat het om, aldus spreker. Of dat nu een uiting is van islamitisch extremisme of een traditionele klederdracht, laat de heer Vrancken in het midden. Maar door vrouwen onherkenbaar te maken belemmert men hun deelname aan een integratieproces. Een bepaald gedoogbeleid zou ertoe kunnen leiden dat er straks in het straatbeeld meer en meer boerka's opduiken.

Mevrouw *Cathy Berx* zegt absoluut niet te hebben gepleit voor een gedoogbeleid. Zij vindt de boerka volstrekt onaanvaardbaar in onze samenleving. Inderdaad is één boerka op straat er een te veel. Het signaal moet duidelijk zijn: boerka's worden niet getolereerd. Spreekster is het niet eens met mevrouw Hostekint die stelde dat de boerka niet te maken zou hebben met fundamentalisme. Islamitische extremisten zoals de taliban in Afganistan leggen het dragen van de boerka op. Mevrouw Berx volgt ook niet de minister waar hij stelt dat de Moslimexecutieve zich heeft uitgesproken tegen de aanvaardbaarheid van de boerka. Het is niet de Moslimexecutieve die de grenzen van de godsdienstige beleving moet stellen, maar de rechter. Er is scheiding van kerk en staat. Het is de rechter die concretiseert wat de godsdienstvrijheid inhoudt. Maar mevrouw Berx herhaalt dat er wel degelijk al regels bestaan tegen de boerka; er is de federale regel en er zijn de gemeentelijke reglementen. Spreekster kant zich tegen een wildgroei van regels. Er is momenteel geen enkele behoefte om een boerkaverbod decretaal vast te leggen.

Mevrouw *Dominique Guns* ziet in het optreden van de minister een duidelijk bewijs dat er geen gedoogbeleid wordt gevoerd ten opzichte van de boerka. De minister heeft het aangewezen niveau, de gemeenten, een modelreglement aangeboden om hen te begeleiden een boerkaverbod op een ordentelijke manier in te voeren.

De heer *Rob Verreycken* wijst erop dat het verbinden van een strafsanctie aan het inburgeringsbeleid niets nieuws is: het niet bijwonen van de inburgeringscursussen is al strafbaar gesteld. Hij zegt er niets op tegen te hebben het voorstel van decreet voor te leggen aan de Raad van State om de discussie over de bevoegdheid te beslechten. Het debat over de opportuniteit van het voorgestelde verbod vindt hij interessanter. Het volstaat volgens hem niet dat hier en daar een gemeente een verbod invoert; hij acht het van groot belang dat een duidelijk signaal wordt gegeven voor heel Vlaanderen. Zelfs al gaat het maar over een paar vrouwen: het islamisme, waarmee spreker niet de religie bedoelt maar een politieke ideologie, is onze samenleving aan het testen, volgens de heer Verreycken. Drie jaar geleden heeft de heer Verreycken in de gemeenteraad van Antwerpen voor het eerst gesproken over gescheiden zwemuren voor mannen en vrouwen in het zwembad van Borgerhout. Toen is hem ook gezegd dat het maar om vijf vrouwen ging: "Nu is door de zelforganisaties op massale schaal het gescheiden zwemmen voor mannen en vrouwen ingevoerd, waartegen zelfs VLD-voorzitter Bart Somers zich publiekelijk verzet".

De heer *Sven Gatz* noemt die uitspraak van de heer Verreycken "intellectuele oneerlijkheid". Het debat over de zelforganisaties heeft niets te maken met de boerka's. De heer *Rob Verreycken* geeft toe dat er nog niet massaal veel vrouwen met een boerka op straat te zien zijn, maar er zijn er toch enkele. Daarmee tast men de grenzen van onze samenleving af. Om die grenzen duidelijk te stellen, mag het verbod van boerka's niet aan de gemeenten opgedragen worden, maar moet er een algemeen Vlaamse regeling komen. Volgens spreker zijn alle grote rechtswijzi-

gingen er gekomen na enkele testcases. Hij geeft als voorbeeld de abortuswetgeving, die er gekomen is na een maatschappelijke discussie gestart op basis van een of twee gevallen. Als er nu ook maar de minste onduidelijkheid gelaten wordt over de aanvaardbaarheid van het dragen van boerka's – en daarover hoort de heer Verreycken een meningsverschil tussen mevrouw Hostekint en de sprekers van de andere fracties – wordt de deur opengezet voor een groei van het fenomeen.

Mevrouw *Cathy Berx* herhaalt en benadrukt dat er momenteel op federaal vlak een "zeer goede rechtsgrond" is om op treden tegen het dragen van de boerka op de openbare weg. Een teveel aan regeltjes is uit den boze. Het heeft geen zin dat de Vlaamse overheid een bestaande federale regel op haar beurt ook nog eens zou invoeren. Elke boerka is er een teveel; er moet tegen worden opgetreden, maar dat kan nu al. Er is geen juridisch vacuüm zoals de heer Verreycken dat probeert voor te stellen, aldus mevrouw Berx.

Mevrouw *Michèle Hostekint* verduidelijkt dat ook haar fractie het dragen van een boerka niet bevorderlijk vindt voor de integratie. Maar het tegengaan van dat fenomeen mag niet gebruikt worden om de islam te stigmatiseren. De boerka vormt geen probleem omdat de gemeenten perfect ertegen kunnen optreden.

De heer *Erik Tack* vraagt zich af waarom er gemeentelijke reglementen moeten komen als er al een afdoende federale regeling is. Voorts wil hij een uniforme regeling voor alle gemeenten; het is al moeilijk genoeg voor de burgers. De heer *Rob Verreycken* noemt dat een pertinente opmerking. Federaal bestaat er alleen een omzendbrief, en zeker op strafrechtelijk vlak heeft een omzendbrief niet dezelfde waarde als een wet. Uit het feit dat de minister een modelreglement voor de gemeenten heeft opgesteld, blijkt, volgens spreker, dat die federale rechtsbasis onvoldoende is. Hij weet van federale wetsvoorstellen om landelijk een boerkaverbod in te voeren.

De heer Rob Verreycken wijst erop dat in het voorstel van decreet een onderscheid in bestraffing wordt gemaakt tussen de vrouw die de boerka draagt en de man die haar dat verplicht. Mannen die hun vrouw daartoe verplichten, moeten zwaarder worden gestraft.

Gezien de discussie over de vraag of de Vlaamse overheid in deze zaak bevoegd is, stelt mevrouw *Else De Wachter*, waarnemend voorzitter, voor om die vraag voor te leggen aan de legistieke diensten van het Vlaams Parlement. Mevrouw *Dominique Guns* steunt dat voorstel. De heer *Rob Verreycken* wijst erop dat de bespreking ten gronde al is aangevat en dat de indieners van het voorstel van decreet al beschikken over een advies van de legistieke dienst. De heer *Sven Gatz* zou het nuttig vinden, vooraleer tot stemming over te gaan, dat advies te kennen. De heer *Rob Verreycken* heeft daartegen geen bezwaar.

II.2. Bespreking op 17 maart 2005

Namens de indieners verklaart de heer *Jan Penris* dat het advies van de legistieke dienst van het parlement intussen door de indieners aan de leden van de commissie is bezorgd. In dat advies schrijft het Decreetgevend Secretariaat twijfels te hebben over de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap voor het opleggen van een dergelijk algemeen verbod dat niet uitdrukkelijk verwerkt is in een van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. De heer Penris zegt die twijfel niet te delen. Maar in het advies wordt de suggestie gedaan om het voorstel van decreet voor advies aan de Raad van State voor te leggen. De heer Penris verklaart daartegen geen bezwaar te hebben.

De heer *Sven Gatz* apprecieert dat de commissie heeft kunnen kennisnemen van het legistiek advies van het Decreetgevend Secretariaat. Hij beseft dat dit advies geen openbaar karakter heeft maar een privaat document is ten behoeve van de indieners. Hij betreurt dat de heer Verreycken in zijn toelichting over dat advies heeft gezwegen. Volgens spreker staat in dat advies hetzelfde te lezen als wat de andere fracties als juridische opmerkingen hebben gegeven. Maar de heer Gatz wil zich evenmin verzetten tegen het voorleggen van het voorstel van decreet aan de Raad van State.

Conform artikel 64 van het Reglement beslist de commissie de voorzitter van het Vlaams Parlement te verzoeken het beredeneerde advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State te vragen over het voorliggende voorstel van decreet.

II.3. Bespreking op 14 december 2006

De heer *Jan Penris*, indiener, herinnert aan de algemene toelichting bij het voorstel van decreet. Intussen heeft de Raad van State het gevraagde advies geformuleerd. De Raad van State concludeert dat het Vlaams Parlement in deze niet bevoegd is. Volgens spreker maakt de Raad van State er zich hier

toch wel wat gemakkelijk van af, met een sofistische redenering. De Raad van State zegt dat de invoering van een algemeen boerkaverbod een maatregel is die ertoe strekt de openbare orde en veiligheid te handhaven. Dat is het ongetwijfeld ook, aldus spreker. En voorts ziet de Raad van State er een maatregel in die de gelijkheid van man en vrouw en de menselijke waardigheid moet beschermen. En ook daarmee is spreker het eens. Dat zijn bekommernissen die mee aan de grondslag lagen van het initiatief.

Maar dat waren niet de enige bekommernissen. De indieners wensten ook zeer duidelijk tot uitdrukking te brengen dat het dragen van een boerka of het opleggen van die dracht een teken is van niet-inburgering. En voor dat specifieke deelaspect, het inburgeringsbeleid, is het Vlaams Parlement wel degelijk en exclusief bevoegd. Het was de indieners niet te doen om het terrein van de federale wetgever te betreden en een boerkaverbod in te dienen als maatregel tot handhaving van de openbare orde en de menselijke waardigheid. Zij wensten veeleer het gebrek aan bereidheid tot inburgering, waarvan het dragen van een boerka een uiting is, te sanctioneren. Inhoudelijk geeft de minister de indieners gelijk, aldus de heer Penris: "Het dragen van een boerka leidt tot een feitelijke vaststelling van het mislukken van een integratie- en inburgeringsproces". Spreker blijft ervan overtuigd dat dit gebrek aan bereidheid tot inburgering kan gesanctioneerd worden. De redenering van de Raad van State wordt dan ook door de indieners van het voorstel niet gedeeld.

De heer *Sven Gatz* reageert met de vraag aan de indieners om hun voorstel van decreet in te trekken. Hij noemt het advies van de Raad van State zeer duidelijk. Hoewel hij de heer Penris een zeer vindingrijk jurist noemt, vindt hij in het advies geen halve zin die een aanknopingspunt biedt om de redenering van de heer Penris te ondersteunen. De invalshoek van de Raad van State is wel degelijk de openbare orde, maar in de besprekingen van het voorstel was dat ook de belangrijkste, zo niet de enige invalshoek.

De heer Gatz noemt het "een traditie van het huis" dat, wanneer de Raad van State een dergelijk vernietigend oordeel velt, de indieners van een voorstel van decreet meestal de eer aan zichzelf houden en hun voorstel intrekken. Zelfs als dit voorstel zou goedgekeurd worden, stevent de decreetgever onvermijdelijk af op een vernietiging door het Arbitragehof. In die zin noemt de heer Gatz het initiatief "de kroniek van een aangekondigde dood". Als de indieners erop staan dat er toch gestemd wordt, zal de fractie van de heer Gatz tegenstemmen.

Ook mevrouw *Cathy Berx* zegt dat het advies van de Raad van State bijzonder duidelijk is. Zij is het volmondig eens met de verwijzing naar de openbare orde, de veiligheid en naar de gelijke behandeling van man en vrouw. Elk bevoegdheidsniveau streeft die doelstellingen na voor wat de eigen bevoegdheden betreft, maar een algemeen boerkaverbod behoort volgens de Raad van State niet tot de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap.

Mevrouw Berx verwijst naar een rapport van de SERV over behoorlijke regelgeving – trouwens opgenomen in het regeerakkoord – dat pleit voor naleving van het noodzakelijkheidsbeginsel en van de norm van juiste regels gegeven door het juiste niveau in de samenleving. Spreekster herinnert eraan dat zij het was die in de eerste plenaire vergadering van deze legislatuur naar aanleiding van een voorval in Maaseik de minister een actuele vraag stelde over het opduikende verschijnsel van de boerka's. In zijn antwoord beloofde de minister een modelreglement op te stellen voor de gemeenten. Met dat reglement kunnen de lokale overheden op basis van hun eigen politionele bevoegdheid optreden tegen het dragen van de boerka. Volgens spreekster werken die instrumenten. Als het tegendeel zou bewezen worden, zou er een wetgevend initiatief moeten genomen worden in het federale parlement.

Mevrouw *Michèle Hostekint* is het eens met de vaststelling dat het advies van de Raad van State ondubbelzinnig zegt dat een algemeen boerkaverbod niet valt onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. Ten gronde vindt spreekster het beter de boerka te verbieden in de politiereglementen zoals al talrijke gemeenten hebben gedaan.

III. INTREKKING VAN HET VOORSTEL DOOR DE INDIENERS

De heer *Jan Penris* geeft grif toe dat een van de doelstellingen van het voorstel van decreet was een debat ten gronde uit te lokken in het Vlaams Parlement. Hij verwijst naar het uitvoerige debat daarover in de Nederlandse Tweede Kamer, waarbij minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie M. C. F. Verdonk een groep deskundigen een onderzoek liet uitvoeren

wat een rapport van tachtig bladzijden heeft opgeleverd[3]. Dat verslag is "een mooi werkstuk", aldus spreker, omdat een boerkaverbod tegen het licht wordt gehouden van de grote principes. Zo is dieper ingegaan op de vraag of dergelijke verboden compatibel zijn met de internationaal beschermde grondrechten en vrijheden. Zijn dergelijke verboden niet contraproductief voor het inburgeringsbeleid?

In Nederland is dat debat verder gevorderd dan in Vlaanderen. Spreker achtte het Vlaams Parlement rijp voor een dergelijk debat. Maar thans stelt hij vast dat het instrument van het indienen van een voorstel van decreet misschien te verregaand is. In Nederland heeft het debat plaatsgevonden naar aanleiding van een voorstel van resolutie. De heer Penris neemt zich voor een nieuw initiatief te nemen, waarbij de communautaire bevoegdheden gerespecteerd worden. Hij verklaart dan ook, in naam van de indieners, het voorstel van decreet in te trekken.

De verslaggever, *De voorzitter,*

Michèle HOSTEKINT Jan PENRIS

---

[1] B. Vermeulen (red.), Overwegingen bij een boerka verbod. Zienswijze van de deskundigen inzake een verbod op gezichtsbedekkende kleding, Den Haag: Tweede Kamer 2006 - *Kamerstukken II* 2006/07, 29 754, bijlage bij nr. 91